

**Іваницький С.О.**

*завідувач кафедри організації правоохоронних та судових органів  
Луганського державного університету внутрішніх справ  
імені Е.О. Дідоренка,  
доктор юридичних наук, доцент*

## **ЩОДО ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ № 2303 ВІД 23.10.2019 Р.**

23 жовтня 2019 року у Верховній Раді України було зареєстровано проект Закону про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [1] щодо удосконалення окремих питань організації адвокатської діяльності № 2303, який викликав чималий спротив з боку представників адвокатського корпусу.

Основним каменем спотикань стало питання про Єдиний реєстр адвокатів України. Законопроектом пропонується змінити ч. 6 ст. 17 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», виклавши її у редакції, за якою Єдиний реєстр адвокатів входить до системи електронних публічних реєстрів. Віднесення ЄРАУ до системи електронних публічних реєстрів, на думку частини членів професійного співтовариства, істотно посилить залежність адвокатури від держави.

Розглянемо детальніше цей аспект. На перший погляд, може скластися уявлення, що ведення ЄРАУ належить до суто технічних, другорядних питань. Проте як за кордоном, так й в Україні спостерігалися непоодинокі спроби державних органів вплинути на правову позицію адвокатів шляхом виключення їх з відповідного реєстра («немає адвоката – немає проблеми»). Схожі претензії нещодавно лунали й на адресу органів корпоративного самоврядування після «знеособлення» персональних даних частини адвокатів.

Законопроект № 2303 відносить ЄРАУ до системи «електронних публічних реєстрів», проте вказаний термінологічний зворот відсутній у законодавстві. З'ясувати його зміст певним чином можливо шляхом звернення до проекту Закону України «Про публічні електронні реєстри» [2] № 2110 від 10.09.2019, що був 31.10.2019 прийнятий парламентом у першому читанні. За цим проектом, публічний електронний реєстр – це інформаційно-комунікаційна система, що знаходиться у державній або комунальній власності (а, у випадках, коли виконання певних функцій покладено законом на саморегулювну організацію – у власності відповідної саморегулювної організації) та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання реєстрової інформації.

Законопроектом визначено, що реєстри створюються, ведуться, адмініструються та взаємодіють з метою забезпечення громадян, їх об'єднань, юридичних осіб, територіальних громад, органів державної влади та місцевого самоврядування повною, достовірною та актуальною інформацією про осіб,

їх правові та майнові статуси, речі, права на них та інші об'єкти реєстрів, в тому числі при здійсненні дозвільної та іншої управлінської діяльності, наданні адміністративних послуг, у найбільш зручний для користувачів, технологічний, економічний та корупційно безпечний спосіб.

Систему реєстрів складають: 1) базові державні реєстри; 2) інші державні реєстри; 3) комунальні реєстри; 4) визначені законом реєстри саморегулювних організацій; 5) Реєстр реєстрів.

Як бачимо, ЄРАУ тяжіє до 4-го різновиду – визначених законом реєстрів саморегулювних організацій. Разом з тим, поняття «саморегулювних організацій» законодавством наразі не визначено.

У Проекті Закону України «Про саморегулювні організації» [3], розробленому Міністерством економічного розвитку і торгівлі спільно з експертами ФАО/ЄБРР та Офісу ефективного регулювання визначається два різновиди саморегулювних організацій – організації господарського саморегулювання та організації професійного самоврядування. Водночас, у ст. 2 вказаного документу зафіксовано, що дія цього Закону не поширюється на суспільні відносини у сферах: 1) суддівського самоврядування; 2) прокурорського самоврядування; 3) адвокатури та адвокатської діяльності; 4) нотаріату та ін.

Отже, питання термінологічної узгодженості законопроекту №2303 залишається до кінця не вирішеним.

Окрім того, частиною другою статті 13 законопроекту № 2110 визначено, що у випадках, коли держателями реєстрів є саморегулювні організації, вони у межах, встановлених законом, здійснюють повноваження, визначені у пунктах 6-11 частини першої цієї статті. У таких випадках повноваження, визначені у пунктах 1-5, 13-17 частини першої цієї статті, здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері, до якої належить відповідна саморегулювна організація.

Серед таких повноважень у проекті передбачено, зокрема, здійснення нормативно-правового регулювання у сфері відповідних реєстрів, розгляд скарг на рішення, дії або бездіяльність суб'єктів ведення відповідних реєстрів і публічних реєстраторів і прийняття обов'язкових до виконання рішень, передбачених законом, тощо.

Безумовно, питання про обсяг впливу держави на адвокатуру завжди було дискусійним [4] й розширення повноважень державних інституцій має бути зваженим, у зв'язку з чим перспективним вбачається удосконалення процедур двостороннього погодження державними структурами та органами адвокатського самоврядування нормативних документів в цій сфері.

### ***Список використаної літератури:***

1. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо удосконалення окремих питань організації

адвокатської діяльності №2303 від 23.10.2019 р. URL: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=67168](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67168) (дата звернення: 05.11.2019).

2. Проект Закону України «Про публічні електронні реєстри» № 2110 від 10.09.2019 р. URL: [https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=66772](https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66772) (дата звернення: 05.11.2019).

3. Проект Закону України «Про саморегулівні організації». URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=88fc1385-de5f-43d2-b195-440bd373b6b9&title=ProektZakonuUkrainiproSamoregulivniOrganizatsii> (дата звернення: 05.11.2019).

4. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: моногр. К.: Інтерсервіс, 2017. С. 374-376.

**Гловюк І.В.**

*завідувач кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, доцент, адвокат, науковий радник АО «Barristers»*

## **ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ОСКАРЖЕННЯ ВИРОКІВ НА ПІДСТАВІ УГОД ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ «ІНШИМ» ОСОБАМ**

У контексті вироків на підставі угод про визнання винуватості можна виділити як мінімум дві категорії «інших» осіб, прав, свобод та законних інтересів яких стосується вирок: 1) особи, стосовно яких обвинувальний акт у цьому судовому провадженні не розглядався, але у вирокі на підставі угоди про визнання винуватості у тій чи іншій формі констатується факт вчинення ними кримінально-караного діяння; 2) особи, стосовно майна яких прийнято рішення у вирокі (застосовано спеціальну конфіскацію, вирішено питання щодо речових доказів). Як слушно зазначається, особливе занепокоєння викликають випадки застосування судом спеціальної конфіскації до майна інших осіб, які не були учасниками угоди. Як правило, власник майна дізнається про такий вирок вже після проведення спецконфіскації. Непоодинокими є випадки використання таких вироків Державною фіскальною службою при обґрунтуванні нереальності господарських операцій певної юридичної особи [1]. Відповідно, виникає питання стосовно можливостей оскарження такими особами вирокі на підставі угоди про визнання винуватості, враховуючи нормативні обмеження для оскарження цього різновиду вирокі по колу осіб, оскільки ч. 4 ст. 394 КПК України передбачає оскарження лише прокурором та обвинуваченим, його захисником, законним представником.